

'Manevi Mirasım Bilim ve Akıldır!'

"Ben, manevi miras olarak hiçbir ayet, hiçbir dogma, hiçbir kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Benim manevi mirasım bilim ve akıldır... Zaman süratle ilerliyor, milletlerin, toplumların, kişilerin mutluluk ve mutsuzluk anlayışları bile değişiyor. Böyle bir dünyada, asla değişmeyecek hükümler getirdiğini iddia etmek, aklın ve bilimin gelişimini inkâr etmek olur... Benim Türk milleti için yapmak istediklerim ve başarmaya çalıştıklarım ortadadır. Benden sonra beni benimsemek isteyenler, bu temel eksen üzerinde akıl ve bilimin rehberliğini kabul ederlerse, manevi mirasçılarım olurlar."

Mustafa Kemal

Milli Eğitim Bakanı Dr. Reşit Galip'in sorusuna Mustafa Kemal'in yanıtı. Kaynak: İsmet Giritli, Kemalist Devrim ve İdeoloji, İ.Ü. Yayınları

Cumhuriyet BİLİM VE TEKNOLOJİ
Türkiye'nin Haftalık Bilim Haberleri
ve Kültürü Dergisi
Sayı: 1406 28 Şubat 2014

İMTİYAZ SAHİBİ Cumhuriyet Vakfı adına
Orhan Erinc
GENEL YAYIN YÖNETMENİ İbrahim Yıldız
YAYIN YÖNETMENİ Orhan Bursalı
SORUMLU MÜDÜR Aykut Küçükçakaya
GÖRSEL YÖNETMEN Tüles Hasdemir

"Sağlık" sayfası VKV Amerikan Hastanesi'nin,
"Bilim Kültür ve Eğitim" sayfası İstanbul Kültür
Üniversitesi'nin ve arka sayfa konuları 'Atılım
Üniversitesi'nin katkıları ile hazırlanmıştır.

YAYIMLAYAN
Yeni Gün Haber Ajansı Basın
ve Yayıncılık A.Ş.
İDARE MERKEZİ VE YAZIŞMA ADRESİ
Prof. Nurettin Mazhar Öktek Sokak No: 2
34382 Şişli İstanbul
Tel: 0212 343 72 74 Faks: 0212 343 72 64

CUMHURİYET REKLAM
Genel Müdür: Özlem Aydan, Genel Müdür Yar-
dımcısı: Nazende Körükçü, Reklam Koordinatörü:
Hakan Çankaya, Reklam Müdürü: Ozan Altaş,
Rezervasyon Yönetmeni: Onur Tunalı
Tel: 0212.2519874/3437274

Yerel Süreli Yayın
BASKI DPC Doğan Medya Tesisleri Hoşde-
re Yolu 34850 Esenyurt/İstanbul

www.cumhuriyet.com.tr

GÜNDEM

Rennan Pekünlü AİHM Yolunda Bilim Akademisi, YÖK Disiplinlerini Eleştiriyor

Rennan Pekünlü'ye Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yolu gözükte. Biliyorsunuz şimdi emekli astronomi - fizik profesörü Pekünlü, hâlâ geçerli olan Anayasa Mahkemesi'nin kararı doğrultusunda, sınıfa türbanlı giren öğrencileri saptayıp, rektörlüğe bildirdiği ve bu durumu da fotoğrafla saptadığı için, öğrenimi engellemek suçlamasıyla hakkında dava açıldı. Üniversite yönetimi, Pekünlü'ye sahip çıkmamakla, bunun da ötesinde belge gizlemekle suçlandığı dava sonucunda, adil bir yargılama yapılmadı ve Pekünlü mahkûm edildi. Burada YÖK'ün de bu mahkûmiyette payı olduğu belirtildi.

Pekünlü'nün cezası Yargıtay'da da onaylanınca ve Anayasa Mahkemesi'ne yapılan başvuru da reddedilince, Türkiye'de hukuki yollar tükendi ve AİHM'de karara itiraz hakkı doğdu.

Rennan Pekünlü'nün cezasının uygulanmasının eli kulağında. Ceza kesinleştikten sonra sağlık nedeniyle infazı 6 ay ertelenen Pekünlü'ye ikinci kez erteleme hakkı tanınıp tanınmayacağı bilinmiyor.

Bu arada Anayasa Mahkemesi'nin türbanın üniversitelerde yasal bir giyim biçimi olarak Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki kararı hala yürürlükte iken, Pekünlü'nün cezasını onaylaması da bir başka tartışma konusu.. AİHM'de kararın Pekünlü lehine sonuçlanacağı beklentisi güçlü, ama davanın uzun süre alacağı gözönünde bulundurulursa, Pekünlü içeriye girecek gibi..

BİLİM AKADEMİSİ YÖNETMELİĞİ ELEŞTİRİYOR

YÖK'ün açıkladığı yeni disiplin yönetmeliği konusunda, Bilim Akademisi (Derneği) Etik Komisyonu bir araştırma yayımladı. Rapor, değiştirilen maddeleri inceleyerek şu yorumlarda bulunuyor:

"Üniversite idaresinden sorumlu olanların artık yönetimi altında bulunan kurum imkânlarıyla doğrudan doğruya menfaat temin etmesi veya kullanımına tahsis edilmiş bir otomobili yasal sınırlar dışında kullanması, idari denetim işlevlerini yapmaması" cezalandırılacak bir eylem olarak kabul edilmiyor.. Buna karşılık "İkamet ettiği ilin hudutlarını izinsiz terketmek" "Toplu müracaat veya şikâyet etmek," "Bilimsel ihtisası ile ilgili olmayan yasaklanmış her türlü yayını görev mahallinde bulundurmak," gibi bazı eylemlerden dolayı, eskiden suç sayılan özgürlükleri kısıtlayıcı fiillerin cezalandırmaya değer görülmemesini.. bireysel özgürlükleri genişletici bir gelişme olarak kabul etmek gerekir.

KADEME CEZASI: "Cezası değiştirilmeyen başlıca eylemler üniversite içinde yetkililerden izin almadan görevle ilgili olmayan ilân yapıştırmak veya teşvikte bulunmak, siyasal ve ideolojik amaçlar dışında olan boykot, işgal, işi yavaşlatma gibi eylemlere teşebbüs etmek veya kamu hizmetlerini aksatacak davranışlarda bulunmak ve üniversite yöneticilerinden izin almadan işyerinde toplantı yapmak, nutuk söylemek veya konferans, konser, temsil, tören, açık oturum ve benzeri faaliyetler düzenlemek gibi eylemlerdir. Eskiden olduğu gibi bu

eylemleri yapanların kademe ilerlemesinin durdurulması cezasına çarptırılması" uygun görülüyor.

ANAYASAYA KARŞI EYLEME EVET: "Ayrıca 'Cumhuriyet'in niteliklerinden herhangi birini değiştirmeye veya ortadan kaldırmaya yönelik eylem yapmak, suç olmaktan çıkartıldı.. çok genel ve içeriği belli olmayan ideolojik ve siyasal eylem gibi kavramlar suç kapsamında korunurken Cumhuriyetin esasları gibi Anayasanın ilk dört maddesinde tanımlanan somut bir içerikteki konularda eylem yapmayı suç kapsamından çıkartmak, adeta Anayasayı ihlal için eylem yapmaya göz yummak olarak anlaşılabilir bir düzenleme ile karşı karşıya olduğumuz izlenimi doğmakta."

BASINA DEMEÇ YASAĞI: "Disiplin yönetmeliğinde cezalandırılmaya devam eden konular arasında "yetkililerden izin almadan.... toplantı yapmak, nutuk söylemek veya konferans, konser, temsil, açık oturum ve benzeri faaliyetlerde düzenlemek," "Bilimsel tartışma ve açıklamalar dışında, yetkili olmadığı halde basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına resmi konularda bilgi veya demeç vermek" şeklinde sayılmaya devam etmektedir.

Burada hangi açıklamaların "bilimsel" olduğu hangilerinin "bilimsel" olmadığına kim karar verecektir? "Yetkililer" kimlerdir? Bu "yetkililerin" izin verirken keyfi, ideolojik veya partizan bir yaklaşım sergilemeyeceklerinin garantisi nedir? .. Fikir ifade etme özgürlüğünün kısıtlandığı hiçbir yerde ve tarihte bilimde, felsefede, sanatta, kısacası insan düşüncesinde ilerleme olmamıştır. Fikir ve ifade özgürlüğü yoksa, bilim de yoktur.."

İNTİHAL: "Daha önce öğretim üyeliğinden çıkarma cezası ile cezalandırılan intihal eylemi, yeni düzenlemede kamu hizmetinden çıkartılma gibi meslekten çıkartılmanın da ötesinde ağırlıkta olan bir ceza ile cezalandırılmaktadır. Bu ceza da tıpkı öğretim üyeliğinden çıkartma cezası gibi çok ağır bir ceza. '..bir başkasının bilimsel eserinin veya çalışmasının tümünü veya bir kısmını kaynak belirtmeden kendi eseri gibi gösterme' fiilini işleyenlere bir tek kamu görevinde çıkartılma cezasının ön görülmesinin, anlamlı ve yeterli bir düzenleme olduğunu düşünmüyoruz...."

"Üniversite kültüründe intihalin kabul edilemez, ayıp bir iş olduğu söylem ve eylemlerle benimsenmeli ve yerleştirilmelidir. Bu durumda yapılacak olan intihallerde cezaların kusur, hata veya suç durumuna göre kademeli olması, tekrarı durumunda ağırlaşması, hem önleyici hem de eğitici bir cezalandırma sisteminin tasarlanıp uygulanmasıdır."

Evet, Akademi'nin de eleştirilerini özet olarak verdik. Tam metni Akademi'nin web sitesinde okunabilir. Gelecek Cuma yeniden birlikte olmak dileğiyle.

Orhan Bursalı